

Nr 512

Av herr Gustavsson i Alvesta m. fl., om undantagande av vissa folkpensionärer från deklara-tionsplikt.

(Lika lydande med motion nr 425 i Första kammaren)

Enligt taxeringsförordningen skall självdeklaration för statlig och kommunal inkomsttaxering lämnas av envar som under beskattningsåret haft inkomst överstigande visst belopp. Detta belopp uppgår f. n. till 2 400 kronor. Deklarationsskyldighet föreligger sålunda för alla personer som haft inkomst överstigande sistnämnda belopp.

Vi anser att denna gräns för deklara-tionsskyldighet icke är rätt avvägd med hänsyn till syftet att deklarerad inkomst skall utgöra underlag för skatteintäkt till stat och kommun.

Som skattskyldig inkomst räknas f. n. även folkpension i form av ålderspension och invalidpension m. m. Folkpensionärer med enbart pension jämte kommunalt bostadstillägg såsom enda inkomst för sitt uppehälle samt personer i motsvarande inkomstläge medgives efter yrkande vid taxeringarna som regel extra avdrag på grund av väsentligt nedsatt skatteförmåga. Högsta extra avdrag är f. n. 3 000 kronor (lika för hela landet).

Extra avdrag synes tveklöst medgivas vid taxeringarna när den deklarerade inkomsten icke överstiger existensminimum. För erläggande av preliminär skatt har centrala upp-bördsnämnden år 1961 för ensamstående fastställt existensminimum till 4 240—5 250 kronor och för sammanlevande makar till 5 650—7 500 kronor. Härtill kommer tillägg för varje barn med 660 kronor. När inkomsten icke överstiger fastställt existensminimum behöver preliminär skatt icke inbetalas. Även vid taxeringarna tages som regel konsekvenserna av detta förhållande. Trots detta måste i de fall inkomsten överstiger 2 400 kronor självdeklaration inlämnas oavsett det förhållandet att beskattningsbart belopp alldeles uppenbart ej uppnås.

F. n. uppgår ortsavdrag, schablonavdrag för tjänst resp. försäkringar och högsta extra avdrag för ensamstående sammanlagt till 5 500 kronor och för sammanlevande makar till 8 000 kronor.

Efter ortsavdrag, schablonavdrag och extra avdrag blir för personer i förutnämnda inkomstklasser den deklarerade inkomsten ur beskattningssynpunkt som regel helt reducerad. Något beskattningsbart belopp uppstår sålunda icke, och följaktligen kan heller inga skatteintäkter utvinnas från dessa deklara-nter. En ensamstående pensionär har i regel som enda inkomst folkpension jämte kommunalt bostadstillägg. När det sammanlagda

beloppet härav vid taxeringen minskas med ortsavdrag och schablonavdrag återstår inte större belopp än att det reduceras till 0 efter yrkande om extra avdrag.

Folkpensionärernas antal uppgår f. n. till ca en miljon. Av dessa har ca 750 000 ålderspension och ca 145 000 invalidpension. Enligt tillgängliga uppgifter har ca 50 procent av ålderspensionärerna och ca 70 procent av invalidpensionärerna kommunalt bostadstillägg. Detta tillägg förutsätter, trots vidtagna justeringar, inga större inkomster vid sidan om folkpensionen.

Taxeringsåret 1961 hade ca 600 000 inkomsttagare en sammanräknad nettoinkomst från 3 000 till 5 000 kronor.

Från flertalet av dessa deklaranter kan rimligen inte några skatteintäkter utvinnas. Ändock skall för dessa deklaranter en stor organisationsapparat hållas i gång. Utan att samhället erhåller något ekonomiskt utbyte härför skall för dessa deklaranter bl. a. utställas preliminära debetsedlar, uppgifter kontrolleras i folkbokföringen, deklarationsblanketter tryckas och distribueras samt insamlas, sorteras och överlämnas till taxeringsnämnderna för behandling. Därefter skall taxeringsuppgifterna behandlas vid skatteorganens debiteringsavdelningar, slutliga debetsedlar utfärdas och kontrolleras i olika hänseenden, sedlarna utsändas till deklaranterna samt uppgifter införas i taxeringslängderna. I icke så få fall belastar dessa ärenden även prövningsinstanserna.

Hela deklara-tions-, taxerings- och debiteringsförfarandet för dessa hundratusentals deklaranter synes icke blott vara meningslöst utan torde även vara i hög grad oekonomiskt för samhället och belastande för den enskilde. Dessa ur skattesynpunkt onödiga deklara-tioner utgör säkerligen en avsevärd arbetsbelastning för skatteorganen, som de borde kunna befrias ifrån för att kunna ägna mera tid åt väsentligare skatteärenden.

Ur samhällsekonomisk synpunkt anser vi att frågan om inkomstgräns vid självdeklara-tion för statlig och kommunal inkomsttaxering bör upptagas till omprövning. Vi anser att skyldighet till självdeklara-tion i berörda hänseende för folkpensionärer och likställda bör föreligga först när inkomsten överstiger existensminimum eller det belopp som motsvaras av ortsavdrag + schablonavdrag + högsta extra avdrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam prövning av möjligheterna att undantaga från deklara-tionsskyldighet folkpensionärer, som i huvudsak inte har andra inkomster än folkpensionen, samt därmed i inkomstavseende likställda.

Stockholm den 25 januari 1964

Rune Gustavsson

Thorbjörn Fälldin

Jan-Ivan Nilsson

i Alvesta